

BİLGİLENDİRME NOTU

www.ak-denetim.com

KONU:

BİLENDİĞİ ÜZERE EYLÜL 2018 DE BİR TEBLİĞLE, İHRACAT BEDELLERİNİN YURDA GETİRİLMESİ VE BİR KISMININ BANKALARA SATILMASI KONUSUNDA ZORUNLULUK GETİRİLMİŞTİ. 31.12.2019 GÜNÜ YAYIMLANAN TEBLİĞLE UYGULAMADA BAZI DEĞİŞİKLİKLER YAPILDI BUNA İLAVETEN 16 OCAK 2020 TARİHİNDE MERKEZ BANKASI EKLE İHRACAT GENELGESİNİ YAYINLADI.

En özet haliyle:

1>İHRACAT BEDELİNİN %80 İNİN BOZDURULMA ZORUNLULUĞU KALDIRILDI
2> İHRACAT BEDELİNİN 180 GÜNDE GETİRİLMESİ HÜKMÜ SÜRESİZ OLARAK DEVAM EDECEK >> DAB KALDIRILDI, BANKALAR BUNUN İÇİN "İHRAÇ BEDELİ KABUL BELGESİ" DÜZENLEYECEK SADECE
3>HER BİR GÜMRÜK BEYANNAMESİ BAZINDA 30.000 USD VE EŞİTİ NOKSAN GETİRİLEN PARALARIN
>İHRACAT HESAPLARIDA DOĞRUDAN BANKALARCA KAPATILABİLECEK

Getirme şartı devam ediyor

İhracat bedellerinin 180 gün içerisinde yurda getirilmesi uygulaması devam ediyor.

İhracat bedeli yolcu beraberinde efektif olarak da getirilebiliyor. Ancak bu durumda gümrük idaresine beyan edilmesi gerekiyor.

Malı göndermeden ihracat bedelinin peşin olarak tahsil edilmesi halinde ise ihracatın 24 ay içinde gerçekleştirilmesi zorunluluğu bulunuyor.

Yeni tebliğle, ihracat işlemlerine ait sözleşmelerde bedellerin tahsili için fiili ihraç tarihinden itibaren 180 günden fazla vade öngörülmesi durumunda, bedellerin vade bitiminden itibaren 90 gün içinde yurda getirilmesi gerektiği yönünde düzenleme yapıldı.

İhracat işlemlerine ilişkin bedellerin hangi ödeme şekilleriyle yurda getirilebileceği tebliğde sayılıyordu. Yeni tebliğle bu ödeme şekillerine "Banka ödeme yükümlülüğü (BPO)" eklendi.

İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas. Ancak döviz üzerinden yapılacağı beyan edilen ihracat karşılığında farklı bir döviz cinsinin veya Türk parası üzerinden yapılacağı beyan edilen ihracat karşılığında döviz getirilmesi de mümkün bulunuyor.

Bozdurma şartı kalktı

Eski tebliğde, ihracat bedellerinin en fazla 180 gün içerisinde yurda getirilme şartı yanında, getirilen bu dövizlerin en az yüzde 80'inin bir bankaya satılması zorunluluğu da

bulunuyordu. Yeni tebliğ ile 31 Aralık 2019 tarihinden itibaren, getirilen ihracat dövizlerinin bankaya bozdurulma zorunluluğu kaldırıldı.

Uygulama süresiz oldu

Tebliğ 2018 Eylül ayında yayımlandığında, uygulamanın 6 ay süreyle geçerli olduğu belirtiliyordu. Ardından iki kez altışar aylık uzatmalar yapılarak uygulama süresi toplamda 18 aya çıkarılmıştı.

Yeni tebliğle bu uygulamanın geçici süreyle (en son 18 ay) uygulanacağına ilişkin hüküm yürürlükten kaldırıldı. Böylelikle döviz bedellerinin en geç 180 gün içerisinde yurda getirilmesi sürekli hale gelmiş oldu.

Özellikli durumlarda süre

Yurt dışına müteahhit firmalarca yapılacak ihracatın bedelinin 365 gün içinde yurda getirilmesi gerekiyor. Konsinye yoluyla yapılacak ihracatta bedellerin kesin satışı müteakip; uluslararası fuar, sergi ve haftalara bedelli olarak satılmak üzere gönderilen malların bedellerinin ise fuar, sergi veya haftanın bitimini takip eden 180 gün içinde yurda getirilmesi şartı bulunuyor.

Yurt dışına geçici ihracı yapılan malların verilen süre veya ek süre içinde yurda getirilmemesi halinde, satış bedelinin süre bitiminden veya kesin satış tarihinden itibaren 90 gün içinde yurda getirilmesi zorunlu. Kredili veya kiralama yoluyla yapılan ihracatta ise sözleşmede belirlenen vade tarihlerini izleyen 90 gün içinde yurda getirilme zorunluluğu bulunuyor.

İhracat bedelinden indirimler

Tebliğde ihracat bedelinden bankalarca mahsup edilebilecek bazı indirimler sayılıyor. Buna göre çeşitli masraflar (navlun, sigorta, komisyon, ardiye, iskonto giderleri gibi) için yapılacak indirimlerin ihracat bedelinden mahsubu talepleri bankalarca incelenip sonuçlandırılacak.

Tebliğde ayrıca dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde, tarafların aynı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubuna ilişkin esasların Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği belirtiliyor.

“İhracat Bedeli Kabul Belgesi”

Ticari amaçla mal ihracında, bedelleri yurda getirilme süresi içinde gelen ihracat ile ilgili hesaplar aracı bankalar tarafından kapatılıyor. Yeni tebliğde bankalarca, söz konusu bedellerin yurda getirildiğine dair “İhracat Bedeli Kabul Belgesi” adında yeni bir belge düzenleneceği belirtiliyor.

Ancak ihracat bedellerinin takip edileceği bilgi sistemi Hazine ve Maliye Bakanlığınca uygulamaya alınana kadar bu belge yerine, bankalarca Döviz Alım Belgesinin kullanılmasına devam edilecek.

Ek süre verilmesi

Tebliğde, süresi içerisinde kapatılmayan ihracat hesaplarıyla ilgili olarak bankalarca, vergi dairelerine yapılacak ihbarların süresi ve usulü ile ihracatçıya verilebilecek ek sürelerle ilgili açıklamalar yer alıyor. Buna göre mücbir sebeplerin varlığı halinde, ilgili Vergi Dairesi Müdürlükleri veya Vergi Dairesi Başkanlıkları tarafından mücbir sebebin devamı müddetince 6'şar aylık dönemler itibarıyla ek süre verilebiliyor.

Yeni tebliğ uyarınca, bu kapsamda verilen 24 aylık ek sürenin sonunda mücbir sebebin devamının belgelenmesi halinde açık ihracat hesabının kapatılmasına ilişkin talepler Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılacak.

Haklı durum

Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde, hesapların kapatılmasına ilişkin 6 aya kadar olan ek süre talepleri, firmaların haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden üçer aylık devreler halinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce, altı aylık süreden sonraki ek süre talepleri ise Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılıyor.

Yeni tebliğde haklı durumun tanımı yapılıyor. Buna göre mücbir sebep halleri dışında kalan ancak bedel getirme süreleri içerisinde ihracat bedelinin yurda getirilmesine engel olan ve resmi kayıtlarla tevsik edilebilen durumlar haklı durum olarak kabul ediliyor. Bu konu hakkında değerlendirme yapma yetkisi Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerinde.

Terkin

Tebliğde, bankalar veya vergi idaresince terkin edilebilecek tutarlara ilişkin belirlemeler de yer alıyor. Buna göre her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

- 30 bin ABD dolarına kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca, ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın,

- Yukarıdaki tutardan yüksek olmakla birlikte 100 bin ABD doları veya eşitini aşmayan, beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca, ödeme şekline bakılmaksızın,

- 200 bin ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, mücbir sebep ve haklı durum halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin yüzde 10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce,

terkin edilmek suretiyle kapatılacak.

Açık bulunan hesaplar

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla açık bulunan ihracat hesapları için hangi düzenlemenin uygulanacağı konusu da önemli. Tebliğde, bu durumdaki ihracat hesapları için yeni tebliğin ihracatçı lehine olan hükümlerinin uygulanacağı belirtiliyor.